

♥ can
modern

THOMAS MANN

Zor Saat

Toplu Öyküler 1

3. BASKI
ÇEVİRİ: SAMİ TÜRK

THOMAS MANN

ZOR SAAT

TOPLU ÖYKÜLER I

Can Modern

Zor Saat, Thomas Mann

Almanca aslından çeviren: Sami Türk

Frühe Erzählungen 1893-1912, Thomas Mann

© 2004, S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main

© 2011, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2011

3. basım: Nisan 2024, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Editör: Ayça Sabuncuoğlu

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Cevizlik Mah. Hüsreviye Sk. Erşen İş Hanı No:15 Kat:3-38

Bakırköy-İstanbul

Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-6294-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

THOMAS MANN

ZOR SAAT

TOPLU ÖYKÜLER I

ÖYKÜ

Almanca aslından çeviren

Sami Türk

♥can

Thomas Mann'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Buddenbrooklar, 1983

Tonio Kröger, 1997

Seçilen, 1998

Büyülü Dağ, 1998

Venedik'te Ölüm, 2007

Lotte Weimar'da, 2009

Değişen Kafalar, 2011

Aldanan Kadın, 2012

Majesteleri Kral, 2013

Mario ile Sihirbaz, 2013

Doktor Faustus, 2013

Dolandırıcı Felix Krull'un İtirafları, 2014

Efendi ile Köpeđi, 2015

Yol Hikâyeleri, 2022

THOMAS MANN, 1875'te Almanya'da doğdu. 1898'de yayımladığı ve *Der kleine Herr Friedemann* (Küçük Friedemann) adı altında topladığı ilk öykülerinde, daha çok Schopenhauer ve Nietzsche ile Wagner'in etkisi altında kalarak sanatçının yaratma sorununa odaklanmıştı. Bu ilk öyküleri, 1901'de yayımlanmasının ardından Mann'ı üne kavuşturan *Buddenbrooklar, Bir Ailenin Çöküşü* adlı toplumsal roman izledi. 1903'te *Tonio Kröger*, 1912'de *Venedik'te Ölüm* yayımlandı. Daha sonra *Büyülü Dağ*'ı yazan Mann, Hitler iktidara gelince Almanya'dan ayrıldı. 1936'da ABD vatandaşlığına geçti ve Almanya'nın karanlık tablosunu çizdiği *Joseph und seine Brüder* (Yusuf ve Kardeşleri) dörtlemesini yayımladı (1933-1942). Dörtlemenin ardından yazmaya koyulduğu *Doktor Faustus*'ta ise besteci Andreas Leverkühn'ün yaşamöyküsünün ışığında, Alman kültürünün barbarlığa yenik düşmesini anlattı. 1929'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan Mann, 1955'te Zürih'te öldü.

SAMI TÜRK, 1986'da İstanbul'da doğdu. 2008'de Marmara Üniversitesi'nin Alman Dili ve Edebiyatı lisans, 2012'de İstanbul Üniversitesi'nin aynı bölümündeki yüksek lisans programlarından mezun oldu. 2021'de Sakarya Üniversitesi'nde aynı alanda doktorasını tamamladı. 2011'de çalışmaya başladığı Sakarya Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde halen öğretim üyeliği görevini sürdürüyor. Şimdiye dek E.T.A. Hoffmann, Thomas Mann, Robert Musil, Hermann Broch gibi çok sayıda yazardan kurgu, ayrıca aralarında Gottlob Frege, C.G. Jung ve Friedrich Meinecke'nin bulunduğu pek çok da kurgudışı kitap olmak üzere kırka yakın çeviri yaptı. Evli ve bir kızı var.

İçindekiler

Hayal	11
Düşkünlük	15
Mutluluk Arzusu	49
Ölüm	69
Hayal Kırıklığı	77
Küçük Friedemann	85
Palyaço	115
Luis'çik	149
Tobias Mindernickel	167
Elbise Dolabı	177
İntikam	187
Mezarlık Yolu	193
Gladius Dei	203
Tristan	223
Açlık Çekenler	271
Bir Mutluluk	279
Harika Çocuk	293
Peygamber Adına	305
Zor Saat	315
Völsunga Kanı	325

Anekdot	357
Tren Kazası	363
Jappe ile Do Escobar'ın Dövüşü	375

HAYAL

Bir Nesir Taslağı

Dâhi sanatçı Hermann Bahr'a

Kendime mekanik bir şekilde yeni bir sigara sararken ve kahverengi toz parçaları ince topaklarla yazı dosyasının açık sarı kurutma kâğıdının üstüne doğru salınırken, uyanık olmam imkânsızmış gibi geliyor. Hele nemli ve sıcak akşam rüzgârı yanımdaki açık pencereden içeri girip duman kümelerini garip şekillere sokarak yeşil abajurlu lambanın ışığından donuk siyahlığa taşırken, rüya gördüğüm gözümde kesinleşiyor.

Tabii durum o an kötüleşiyor, zira bu fikir hayal gücümü olabildiğince serbest bırakıyor. Sandalyenin arkalığının gizlice şakalaşırçasına çatırdaması, aceleci bir ürküntü gibi aniden tüm sınırlarımı altüst ediyor. Bu da etrafımda dolanan ve haklarında kılavuz yazmaya şimdiden kesin kararlı olduğum, dumanın oluşturduğu garip yazı işaretlerini derinlemesine tetkik ederken, sinirime dokunup rahatsızlık veriyor.

Artık tüm huzurum kaçtı. Tüm duyularımda delice bir hareketlenme. Hararetli, heyecanlı, çılgın. Her seste bir sitem. Bütün bunlarla şaşkına dönmüşken, unutulun-

lar açığa çıkıyor. Vaktiyle görme duyusuna kazınmış bir şey tuhaf tuhaf yenileniyor, hem de ilk hissettiğim haliyle.

Bakışımın karanlıktaki o yeri kaplayınca hırsıyla genişlediğini nasıl da ilgiyle fark ediyorum! Parlak resmin devamlı daha belirgin şekilde ortaya çıktığı o yeri. Bakışım nasıl da emiyor onu; gerçi kuruntudan ibaret ama mutluluk da verici. Bakışım gittikçe daha fazlasını alıyor. Daha doğrusu, kendini gittikçe daha çok veriyor, gittikçe çoğalıyor, kendini daha çok büyülüyor... gittikçe... daha çok.

Tesadüfün sanat eseri o resim işte oracıkta, oldukça net, aynen o zamanki gibi. Unutulandan meydana çıkmış, yeniden yaratılmış, şekillenmiş, olağanüstü kabiliyetli bir sanatçı olan hayal gücü tarafından resmedilmiş.

Büyük değil: Küçük. Bütün de değil aslında, ama o zamanki gibi kusursuz. Fakat karanlıkta, her yöne doğru sürekli belirsizleşmekte. Bir kâinat. Bir âlem. Işık titreşiyor içinde, derin bir ruh hali. Ama ses yok. Çevredeki kahkaha gürültüsünden hiçbir şey girmiyor içeri. Belki şimdi girmiyordur, ama o zaman giriyordu.

En alt tarafta damasko parlıyor, dokuma yapraklar ve çiçekler çaprazlamasına çatallanıyor, yuvarlanıyor, kıvrılıyor. Yarisına kadar soluk altın renkle dolu bir billur kadeh örtünün üstünde şeffaf ve zarif yükselmekte. Önündeyse adeta rüyadan uzatılmış bir el. Parmaklar kadehin sapına gevşekçe dolanmış. Birinde mat bir gümmüş yüzük. Onun üstünde de kan kırmızı bir yakut.

Narin bileğin kreşendoyla kola dönüştüğü kısımda şekil tamamıyla belirsizleşiyor. Tatlı bir esrar. Kızın eli rüya gibi ve hareketsiz duruyor. Elinin donuk beyazında süt mavi bir damarın yumuşakça kıvrıldığı yerde hayat belirtisi var sadece, damarda yavaş ve ateşli bir şekilde ihtiras atıyor. Bakışımı hissedince daha da hızlanıyor, daha da vahşileşiyor, ta ki yalvarırcasına sarsılana dek: Bırak...

Ama ağır bir yük gibi ve korkunç bir şehvetle bastırıyor bakışım, o zamanki gibi. Sevgi ile mücadelenin, sevginin zaferinin titreyerek attığı eline... o zamanki gibi... o zamanki gibi...

Kadehin dibinden bir kabarcık yavaşça çözülüp yukarı doğru salınıyor. Yakutun parlak sahasına girer girmez kan kırmızı bir renkle alevleniyor ve yüzeye varınca sönuveriyor. Bakışım yumuşak konturları çizerek tazelemek için ne kadar çaba gösterse de her şey rahatı kaçmış gibi yok olmak istiyor.

Şu an yok oldu, karanlıkta eriyip gitti. Onu unuttuğumu fark edince derin derin nefes alıyorum. Aynen o zamanki gibi...

Yorgun argın arkama yaslanırken acı feveran ediyor. Ama aynen o zamanın kesinliğiyle biliyorum ki: Beni seviyordun... Şimdi ağlayabilmemin nedeni de budur.

DÜŞKÜNLÜK

Dördümüz yine baş başaydık.

Bu defaki ev sahibi, ufak tefek Meysenberg'di. Atölyesinde akşam yemeği yemek oldukça zevkliydi.

Burası garip bir mekândı, tek bir tarzda döşenmişti: tuhaf sanatçı keyfiliğiyle. Etrurya ve Japon vazoları, İspanyol yelpazeleri ile hançerleri, Çin şemsiyeleri ve İtalyan mandolinleri, Afrika'dan midye kabukları ve küçük antika heykeller, rokoko üslubu rengârenk biblolar ile balmumu Meryem Ana heykelleri, eski bakır gravürler ve Meysenberg'in kendi fırçasından eserler... Odadaki masalara, etajerlere, konsollara, tıpkı zemin gibi kalın Şark halılarıyla ve solmuş nakışlı ipek kumaşlarla kaplı duvarlara ben buradayım diyen kompozisyonlarla yerleştirilmişti hepsi.

Dördümüz, yani ufak tefek, kumral kıvrıcık saçlı, hareketli Meysenberg; gencecik, sarışın, idealist iktisatçı, kadınların eşitliğinin muazzam haklılığı üzerine olur olmaz her yerde vaaz veren Laube; tıp doktoru Selten ve ben... Dördümüz de atölyenin ortasında türlü türlü oturma pozisyonlarında ağır maun masa etrafında toplanmış, dâhi ev sahibimizin hazırladığı muhteşem mönünün tadına bakıyorduk bir süredir. Belki de daha ziyade şarapların. Meysenberg yine yapacağını yapmıştı.

Doktor, keskin üslubuyla durmadan alay ettiği büyük, eski moda oymalı, yüksek arkalı bir sandalyede oturuyordu. Aramızda alaycı olanımızdı. Her umursamaz tavrında tecrübe ve küçümseme vardı. Dördümüz arasında en yaşlı olandı ayrıca. Muhtemelen otuzlu yaşlardaydı. Aynı zamanda en çok şey “yaşayan” da oydu. “Tecrübeli!” dedi Meysenberg. “Ama eğlenceli adamdır.”

“Tecrübeli” ile kastedilenin ne olduğu, doktora bakınca sahiden de biraz anlaşılıyordu. Gözlerinde belli belirsiz bir parıltı vardı; siyah, kısa kesilmiş saçları tepeden biraz dökülmüştü. Sivri sakalıyla son bulan yüzünde, burnundan ağzının kenarlarına kadar varan, bazen acı bir ifade de alabilen birkaç alaycı çizgi görülüyordu.

Rokfor peyniri yerken yine “derin sohbetler”e dalmıştık. Yukarıdaki rejisör tarafından özensizce sahnelenmiş dünya hayatının alabildiğine sorgusuzca ve vicdansızca tadını çıkarıp sonra da omuz silkerek, “Yapmasamıydım?” diye sormayı, onun da dediği gibi, yaşam felsefesi haline getirmiş bir adamın umursamaz alaycılığıyla konuşuyorduk.

Fakat becerikli dolambaçlar üzerinden doğruca kendi mecrasına varan Laube yine tamamen kendini kaybetmiş, derin, yaylı koltuğundan boşluğa ümitsizce el hareketleri yapıyordu.

“İşte bu! İşte bu! Dişilerin bu rezil sosyal konumu (asla ‘kadın’ demez, daha bilimsel geldiğinden hep ‘dişi’yi tercih ederdi) önyargılardan, toplumun aptalca önyargılarından kaynaklanıyor!”

Yumuşak ve merhametli bir ses tonuyla, “Şerefe!” diyen Selten, bir kadeh kırmızı şarabı mideye indirdi.

Bu, iyi kalpli gencin keyfini epey kaçırdı.

“Sen yok musun, sen!” diye ayağa fırladı, “seni yaşlı çokbilmiş! Seninle konuşulmaz! Ama siz,” deyip mey-

dan okurcasına bana ve Meysenberg'e doğru döndü, "siz bana hak vermelisiniz! Öyle mi, değil mi?!"

Meysenberg kendine bir portakal soydu.

"Kesinlikle yarı yarıya!" dedi iyimserlikle.

"Sen devam et," diye cesaretlendirdim ben de. İlk önce iyice içini dökmeliydi, aksi takdirde rahat vermezdi.

"Toplumun aptalca önyargıları ve dar kafalı adaletsizliğinden, diyorum! Ufak tefek bir sürü şey... aman Tanrım, çok gülünç. Kalkıp kız liseleri kurmaları ve dişileri telgrafçı olarak işe almaları... ne manası var? Ama genele bakınca! Nasıl görüşler bunlar! Mesela sıra erotizm ve cinsellik meselesine gelince, nasıl sığ bir gaddarlık!"

"Eh," dedi doktor rahatlayarak, peçetesini kenara koydu, "en azından eğlenceli olmaya başladı."

Laube ona bakmadı bile.

"Bakın," diye devam etti ve irice bir şekerlemeyi sallayıp kurumlu bir tavırla ağzına attı, "bakın, iki kişi birbirini sevse ve adam kızı kaçırrsa, bir şey olmamış gibi namusunu korur, hatta yiğitçe bile davranmıştır... Kahrolası herif! Ama yitip giden, toplumdaki dışlanan, ayıplanan ve gözden düşen, kadındır. Evet, gözden düşen! Bu görüşün ahlaki tarafı hani? Adam da aynı derecede düşkün değil midir? Hatta, kadından daha namussuzca davranmamış mıdır?! Hey, konuşsanıza! Bir şey söyleyin!"

Meysenberg sigarasının dumanına düşünceli düşünceli baktı.

"Aslında haklısın," dedi iyi niyetle.

Laube'nin yüzünde zafer edası vardı.

"Öyle mi, öyle mi?" diye tekrarlayıp duruyordu. "Böylesi bir hükmün ahlaki gerekçesi nedir?"

Doktor Selten'e baktım. Suskunlaşmıştı. İki elinde bir ekmek parçasını döndürürken, o acı yüz ifadesiyle çıt çıkarmadan önüne bakıyordu.

“Kalkalım,” dedi sakince. “Size bir hikâyeye anlatacağım.”

Sofrayı kenara itip arka tarafta, halılar ve küçük koltuklarla rahat bir tarzda döşenmiş sohbet köşesine çekildik. Tavandan sarkan lamba odayı mavimsi loş bir ışıqla dolduruyordu. Tavan şimdiden, sakince dalgalanan bir sigara dumanı tabakasıyla kaplanmıştı.

“Hadi, başla,” dedi Meysenberg, dört küçük kadehe Fransız likörü doldururken.

“Mesele buraya varınca, hikâyeyi anlatayım dedim,” dedi doktor, “tam uzun öykü formatında. Bu işlerle uğraşmışlığım vardır, biliyorsunuz.”

Yüzünü tam göremiyordum. Bacak bacak üstüne atmış, elleri ceketinin yan ceplerinde, koltuğunda arkaya yaslanmış bir vaziyette oturuyor ve yukarı, mavi lambaya doğru sakince bakıyordu.

* * *

“Hikâyemin kahramanı,” diye başladı bir süre sonra, “memleketi Kuzey Almanya’daki küçük şehirde liseyi bitirmişti. On dokuz, yirmi yaşlarındayken, Güney Almanya’nın büyücek şehirlerinden P.’deki üniversiteye geçti.

Tam manasıyla ‘iyi bir adam’dı. Kızılalabilecek biri değildi. Neşeli ve iyi niyetli tavırlarıyla hemen tüm arkadaşlarının favorisi olmuştu. Yumuşak yüz hatları, canlı kahverengi gözleri ve bıyıklarının yeni terlemeye başladığı sevecen kıvrımlı dudaklarıyla hoş, fidan gibi bir delikanlıydı. Açık renkli yuvarlak şapkasını siyah buklelerinin üzerinden geriye doğru takıp, elleri pantolonunun ceplerinde, merakla etrafına bakınarak dışarıda dolanınca kızlar dönüp dönüp sevgi dolu bakışlar atarlardı.

Masumdu ayrıca, hem bedeni hem de ruhuyla.

Tilly¹ gibi hiç savaş kaybetmediğini ve hiçbir kadına dokunmadığını söyleyebilirdi. İlki konusunda henüz hiç fırsatı olmadığından, ikincisi için de keza hiç fırsat bulamadığından.

Henüz P.'de iki haftasını doldurmadan âşık olmuştu tabii. Alışlageldiği üzere garson bir kıza değil, Goethe Tiyatrosu'nda genç bir aktris olan saf Fräulein Weltner'e.

Gerçi şairin de yerinde ifadesiyle, serde gençlik varken her kadın güzel görünür; fakat bu kız gerçekten hoştu. Çocuksu, narin bir yüz, donuk sarı saçlar, uysal, neşeli kurşuni mavi gözler, hokka gibi bir burun, masumane tatlı bir ağız ve yumuşak, yuvarlak bir çene.

Önce yüzüne, sonra ellerine, sonra da ara sıra antik bir role soyunduğunu gördüğü kollarına âşık oldu; bir gün geldi, onu her şeyiyle sevdi. Henüz hiç tanımadığı ruhunu bile.

Sevdası ona yığınla paraya mal oluyordu. En azından iki gecede bir Goethe Tiyatrosu'nda ön sıralardan bir yer ayırtıyordu. Uydurduğu uçuk kaçık bahanelerle annesine her dakika para için mektup yazıyordu. Onun için yalan söylüyordu ya, bu her şeyi affettirirdi.

Onu sevdiğini fark edince, ilk yaptığı şey şiir yazmak oldu. Meşhur Alman 'sessiz şiir'i.

Sık sık gece geç vakitlere kadar kitaplarının arasında oturur oldu. Sadece komodininin üstündeki küçük çalar saatinin tekdüze tıkırtısı vardı, dışarıda da ara sıra tek tük ayak sesleri yankılanıyordu. Göğsünün üst kısmına, boynunun başladığı yere, gözlerine doğru çağlamak isteyen yumuşak, ılık ve akışkan bir sızı yerleşmişti. Ama gerçekten ağlamaya utandığı için sızısını aşağıda sabırla bekleyen kâğıdın üzerine akıtıyordu kelimelerle.

1. Tilly kontu. Otuz Yıl Savaşları'nda Katolik Birliği başkumandani. (Ç.N.)

Sevgilisinin ne kadar tatlı ve sevecen, kendininse ne derece hasta ve yorgun olduğunu, ruhunda belirsizliğe, uzaklara, güller ve menekşeler arasında tatlı bir neşenin saklandığı uzaklara götüren nasıl büyük bir huzursuzluk bulunduğunu yumuşak mısralarda hüznü bir tınıyla söylüyordu, ne yapsın büyülenmişti bir kez...

Evet, gülünçtü. Kim olsa gülerdi. Kelimeler de öyle boş, öyle ifadeden yoksundu ki. Ama onu seviyordu. Onu seviyordu!

Kendine itiraf ettikten hemen sonra utanıyordu tabii. Öyle âciz ve dize getiren bir aşkı ki sevgilisinin sevecenliğinden ötürü ayağını ya da beyaz elini sessizce öpebilir, sonra da severek ölüme gidebilirdi. Dudaklarını düşünmeye ise cesaret bile edemiyordu.

Bir gece uyanınca sevgilisinin, güzel başı beyaz yastıklarda, tatlı dudakları hafif aralık ve elleri, hafif mavi damarlı o tasvir edilemez elleri yorganın üstünde kavuşmuş halde nasıl yattığını hayal etti. Sonra aniden öbür tarafa dönüp yüzünü yastığa gömdü ve karanlıkta uzun uzun ağladı.

Böylelikle durum son haddine ulaşmıştı. Artık şiir yazamayacak, hatta yemek bile yiyemeyecek hale gelmişti. Tanıdıklardan kaçıyor, neredeyse dışarı bile çıkmıyordu, gözlerinin altında derin, koyu renk halkalar oluşmuştu. Hiç çalışmaz olmuştu, hiçbir şey okuyası gelmiyordu. Uzun zaman önce satın aldığı resmi önünde, göz yaşları ve aşk içinde, yorgun argın oturup kalmak istiyordu sadece.

Bir akşam, Okuldayken samimi olduğu ve kendisi gibi doktor olan, fakat üst sınıfa giden arkadaşı Rölling'le bir akşam bir bardak bira içip serinlemek için birahane-nin birine oturmuştu.

Rölling aniden kararlı bir tavırla bira kupasını masaya koydu.

‘Evet, ufaklık, söyle bakalım, derdin nedir?’

‘Benim mi?’

Ama sonra pes edip kızla ilişkisi hakkında içini dökmeye başladı.

Rölling aksi aksi başını salladı.

‘Kötüymüş, ufaklık. Yapılacak bir şey yok. Başına ilk gelen sen değilsin. Kızın yanına yaklaşılmaz. Şimdiye kadar annesiyle yaşamış. Gerçi annesi bir süre önce ölmüş, ama yine de... kesinlikle yapacak bir şey yok. Çok terbiyeli bir kız.’

‘Peki, sence ben...’

‘Şey, bence sen...’

‘Yapma Rölling!..’

‘... Ha, demek öyle. Pardon, sadede geleyim. Böyle duygusallaşacağını hiç düşünmemiştim. O zaman bir buket gönder, usulünce saygılı bir not düş, ziyaretine gidebilmek, hayranlığını sözlü ifade edebilmek için yazılı iznini rica et.’

Beti benzi atıp tüm vücudu titremeye başladı.

‘Ama... ama olmaz ki!’

‘Neden olmasın! Kimi göndersen kırk feniğe gider.’

Daha da titredi.

‘Tanrım, mümkün olsa!’

‘Nerede oturuyordu?’

‘Bilmiyorum ki.’

‘Bunu bile bilmiyorsun, ha?! Garson! Adres rehberi.’

Rölling adresi hemen buluverdi.

‘Tamam mı? Bulana kadar başka âlemde yaşıyordun, şimdiyse Heustrasse numara 6a, üçüncü katta oturuyor; görüyor musun, burada: Irma Weltner, Goethe Tiyatrosu üyesi... Hem de bayağı ucuz bir muhit burası. Namuslu olmanın mükâfatı bu herhalde.’

‘Rölling, lütfen!..’

'Tamam, peki. Dediğimi yapıyorsun. Belki elini bile öpebilirsin... Keyif düşkününü seni! Ön sıralara ödediğin parayı bu sefer buket için harcarsın.'

'Yahu, üç kuruş para umurumda mı sanki!'

'Kendinden geçmek güzel şey!' dedi Rölling içli içli.

Ertesi gün öğleden önce dokunaklı ve safiyane bir mektup, yanında harika bir çiçek buketiyle Heustrasse'ye gönderildi. Ondan bir cevap alabilse, herhangi bir cevap! Sevinçten uçarak her satırı öpmez miydi!

Evin önündeki posta kutusunun kapağı bir hafta sonra açılıp kapatılmaktan kırılmıştı. Ev sahibesi söyleliyordu.

Gözlerinin altındaki halkalar daha da derinleşmişti, artık temelli sefil görünüyordu. Aynaya baktığında iyiden iyiye ürküyor, sonra da kendine acıdığından ağlıyordu.

'Hey, ufaklık,' dedi Rölling günün birinde kesin kararlı olarak, 'bu iş böyle gitmez. Günden güne çöküyorsun. Bir şey yapılmalı. Yarın doğruca yanına gideceksin.'

Hastalıklı gözlerini iri iri açtı.

'Doğruca... yanına...'

'Evet.'

'Ama olmaz ki, izin vermedi.'

'Yazı meselesi zaten saçmalıktı. Tanımadığı için sana cevap yazmayacağını en başında düşünmemiz lazımdı. Doğruca yanına gitmelisin. Sana merhaba dese, mutluluktan sarhoş olursun. Fena biri de sayılmazsın. Kapıyı yüzüne kapayacak değil ya. Yarın gidiyorsun.'

Başı dönmeye başladı.

'Yapamam,' dedi usulca.

'Sana yardım edemem o zaman!' Rölling kızmıştı. 'O zaman tek başına nasıl üstesinden geleceğine bakarsın!'

Mayısla birlikte kış mevsimi nasıl son savaşını verirse zor ve mücadeleli günler geliyordu artık.

Derken bir sabah, onu rüyasında gördüğü derin uykusundan uyanıp penceresini açtığında bahar gelmişti.

Gökyüzü aydınlıktı... yumuşak bir tebessüm gibi masmaviydi, havada çok tatlı bir koku vardı.

Baharı hissediyor, kokluyor, tadıyor, görüyor ve işitiyordu. Tüm hisleri bahara dönmüştü. Evin tepesindeki geniş yaz şeridi titrek salınımlarla arındırıcı ve güçlendirici bir şekilde kalbine kadar akıyormuş gibi geliyordu ona.

Sonra sessizce onun resmini öptü, temiz bir gömlek ve güzel takım elbisesini giydi, çenesindeki kirli sakalı tıraş edip Heustrasse'ye doğru yola çıktı.

Neredeyse korktuğu, tuhaf bir dinginlik gelmişti üzerine. Kalıcıydı. Merdiveni çıkıp kapının önünde duran ve Irma Weltner yazısını okuyan kendisi değilmiş gibi olağanüstü bir dinginlik.

O an birden, yaptığının bir çılgınlık olduğu geldi aklına; ne arıyordu ki orada, biri görmeden önce hemen geri dönmeliydi.

Ama korkusunun bu son ürpertisiyle az önceki delice durumu nihai olarak kaybolmuş gibiydi, ardından büyük, kesin ve neşeli bir iyimserlikle keyiflendi; şimdiye dek bir baskı altındaymış, üzerine yüklenen bir gereklilik altındaymış, hipnoz edilmiş gibiyken, şimdi hür, ne yapacağını bilen, sevinçli bir istekle davranıyordu.

Mevsim bahardı ne de olsa!

Zil, madenî sesiyle koridor boyunca çınladı. Bir kız gelip kapıyı açtı.

'Hanımefendi evde mi?' diye sordu dinç bir sesle.

'Evde, evet, ama kim diyeyim...'

'Alın.'

Kartını verdi. Kız kartı götürürken, o da yüreğine su serpilmiş halde peşinden gitti. Kız genç hanımına kartı uzatırken o da odaya varmış, dimdik, şapkası elinde, bekliyordu.

Hayatınızdan tat almak, gerçekten, bilinçli, sanatkârane şekilde tat almak istiyorsanız, asla yeni şartlara alışmaya uğraşmayın. Alışmak ölümdür. Ahmaklıktır. Yaşamaya alışmayın, hiçbir şeyin sıradanlaşmasına izin vermeyin, lüksün tatlılığı için çocukça bir zevki muhafaza edin.

Zor Saat, Thomas Mann'ın 1893-1912 yılları arasında kaleme aldığı, aralarında "Küçük Friedemann", "Tristan" ve bu kitabın adını veren "Zor Saat" gibi ünlü örneklerin de bulunduğu 23 öyküyü içeriyor. Thomas Mann, Alman dilinde öykü anlayışına yeni bir soluk getirmiş, gerçekçi ayrıntıları etkin bir biçimde kullanmıştır. Gördüğü bir resmi ya da dinlediği bir müziği öykünün merkezine yerleştirerek etkileyici ve inandırıcı bir olay örgüsüyle besler. Öyküleri otobiyografik özellikler taşıırken evrenselliği de yakalar. Yaşadığı yüzyılın iyi bir gözlemcisi olan yazar, bu gözlemlerini yapıtlarına yansıtmakta uzmandır. Öykülerindeki ortak izlekler, "kendinde olmayana sahip olma arzusu" ve "sanatçının çektiği acılar" olarak özetlenebilir. *Zor Saat*, Almanya'nın en önemli yazarlarından birinin edebî gelişimini gözler önüne seriyor.

"20. yüzyılın en büyük Alman romancısı."

The Spectator

#almanedebiyatı #öykü #müzik #resim #edebiyat #sanat #sanatçı

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [X](#) canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-6294-9

9 789750 762949